

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Mirodnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inzerati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se prilepi znamka za od-
govor. — Ne frankirane
plačila ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vrti
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in toli-
ke v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Razum
pri poštni hranilnici
št. 14.104. 7.

Že zopet kri!

Slovenska kri na zagrebških tleh.
— Nedolžna žrtev. — Kdo je kriv?

Na dan 1. decembra — na praznik »ujed-
injenja« in »osvobojenja« — je v Zagrebu
tekla zopet kri! Je tako, kakor da bi bila
sedanja vlada vkleta, da brez krvi ne gre in
ne gre...

Kakor danes vsi vemo, se nahaja seda-
nja vlada v hudi stiski zaradi vnanjega sveta
in, seveda, zaradi denarja, ki bi ga rada vlada
dobila zunaj. Da pa pokaže vnanjemu svetu,
kako smo mi vsi: Srbi, Hrvati in Slovenci
danes zadovoljni, je porabila priložnost z
državnim praznikom, da bi svetu dokazala,
kakšen vesel in zadovoljen narod da smo in
da je vse, kar govore Hrvati, samo prazna
beseda...

Na ta način je ministrstvo za notranje
zadeve — minister je dr. Korošec — izdalo
ukaz, da morajo podrejene oblasti vse sile
napreči, da bodo »podaniki«, — da, čujte in
strmite! — »podaniki« (ne »državljanici«!) slo-
vesno obhajali državni praznik. Policajem in
žandarjem je bilo naročeno, naj dobro pazijo,
kdo bo imel na ta dan odprto svojo delavnico,
ker bo izgubil »potent«, kdor bi delal! Orož-
niki pa naj kmete gonijo s polja domov! Itd.

Tako so zapovedali g. dr. Korošec. Vsak
pa si sam lahko misli, koliko je vredno pri-
slihenje praznovanje in zapovedano navduše-
nje. To pa posebno v Zagrebu, kjer je narod
še do danes po pravici razburjen, ker še do
danes za svoje žrtve ni dobil niti toliko zado-
ščenja, kakor ga mora dobiti lastnik lovskega
psa za svojega ubitega ali povoženega čuka,
nikar pa za človeka!

Ravno ko bi se imela začeti slovesna sv.
maša v Zagrebu, so spustili trije fantje z zv-
nika Markove cerkve tri črne zastave! To je
vzbudilo med ljudmi silno razburjenje. Poli-
cija je takoj prišla tiste tri fante in jih od-
peljala. Množica pa, kakor je že pri takih
prilikah navada, je kričala in se drenjala in
v splošnem nemiru je počil strel in še eden
in tako naprej...

Na voglu Jelačićevega trga in Petrinjske
ulice pa se je že borila s smrtjo prva žrtev:
Slovenec Stanko Petrič, 16-letni brivski po-
močnik... V pondeljek je bil pokopan.

Tako je tekla na zagrebških tleh tudi
slovenska kri! Naj bo ta slovenska kri naj-
trdnjša vez, ki veže in bo vezala oba naroda,
Slovence in Hrvate, v skupni borbi proti bel-
grajski cencariji do končne zmage!

Najboljši zaključek tega članka pa naj
bodo besede Sv. Pribičevića, voditelja samo-
stojnih demokratov, ki je rekel časnikarjem v
Zagrebu po tem žalostnem dogodku sledeče:

»Jaz sem pred vojno prepričeval Srbe in
Hrvate na Hrvaškem, da vlada v Beogradu
idealna svoboda. Danes mi je sram
enega in drugega, ker se je v teku
zadnjih 10 let pokazalo, da je današnji Beo-
grad zelo temna točka v Evropi in da tam
caruje samo režim nasilja in reakcije.«

In mi dostavljamo: Take jo!

Vabilo na delo za stranko in „Kmetški list“.

V dobi, ko imamo ustavo, katere prvi,
torej temeljni člen ustave jamči, da smo par-
lamentarna država, in dokler imamo volilni
zakon, ki daje vsem državljanom enako vo-
lilno pravico, je vsakega nad enaindvajset
let starega moškega, ne samo pravica, nego
dolžnost zanimati se za vse javne posle, to je:
politiko. Narod s svojim glasom (kroglico) od-
ločuje o vseh javnih skupnih zadevah. In če
je dobro poučen o vsem ter pravilno in pa-
metno ter svojemu stanu in interesni sferi,
v katero spada, dobro organiziran v njegovim
koristim odgovarjajoči stranki, potem njegov
glas ob volitvah tudi nekaj koristi in zaleže,
koristi in zaleže njemu, pa tudi vsej okolici
in sloju, kateremu pripada. Če pa radi ne-
poučenosti, zapeljanosti ali česar koli odloči o
volitvi s svojo kroglico zoper svoj stan, zo-
per svoje koristi, potem dela s svojim glasom
samo škodo sebi in drugim. Če bi n. pr. pri
zadnji volitvi v oblastne skupščine slovenski
volilec drugače glasoval in bi ne dal večine
takim gospodarskim korifejem kakor so dr.
Milavci, Jarci, Mazovci, Lebingerji, Strnadi
ter različni kaplani Tomazini, pa bi danes
oblastni proračuni ter vrtoglavi davki te
korporacije drugače izgledali. Od takega gla-
sovanja ima volilec le škodo, dr. Marko pa iz-
redno veliko korist s svojo ogromno plačo.
In če bi bil slov. volilec pri državnozborni
volitvi 11. septembra lanskega leta tako od-
ločil, da bi bil dal vsaj polovico manj kroglic
g. Korošču, bi danes naša država ne visela v
tako težki krizi, ustava bi bila že nova, sv-
obodna Hrvatska in Slovenija zajamčeni in
koliko gorja in težav bi bilo prihranjenih.
Tako pa je Korošec dobil od slov. ljudstva
vso politično moč — seveda da bo branil vero
— danes pa edini drži pokonci vladino ve-
čino, ki je dala iz svoje srede morilce in muči-
telje hrvatskega naroda. Vsak slovenski vo-
lilec, ki je dal kroglico lani 11. septembra
g. Korošču, je glasoval zoper koristi svoje
in cele Slovenije.

Nedvoumno je, da večina slovenskega
naroda tega neče, kar dela sedaj g. Korošec
in ravno tako točno je, da tudi takrat ni želel
slov. volilec tega, do česar je danes SLS pri-
tiral. Toda večino je dobila pod zlaganimi
gesli, največ pa vsled nepoučenosti. Ne-
poučenost pa prihaja od tod, da mora naj-
večji del našega kmetškega naroda čitati sa-
mo »Domoljuba« ali pa »Slov. Gospodarja«.
Vse drugo čitati je velik smrtni greh. In kjer
je politična zavednost že tolikšna, da to ne za-
leže, tam pridejo druga sredstva: preganjanje,
bojkot, ali celo kazanje s prstom iz prižnice.
Zato je naš boj težak, trd in korak našega
napredka počasen. Ali kolikor je težji in trši
toliko je slajši, in kolikor je počasnejši, toliko
je trajnejši uspeh. Naš cilj, da bodi kmet sam
sebi gospod in gospodar in da imej prvo be-
sedo tudi v vseh javnih poslih, kakor ima tudi
prvi delež v delu, je tako svet in vzvišen, da
zanj nikak napor ne more biti muka in trp-

ljenje, marveč samo slast in uživanje. Samo
ta cilj imejmo pred očmi, pa ne bomo videli
ne hudobij nasprotnikov, ne njihovega števila.

Vsak uspeh more biti le posledica dela.

Slučajni uspehi brez dela in napore niso
trajni. Zato delajmo! Delajmo vsi, kakor kdo
more in zna. Zrno do zrna pogača, kamen na
kamen palača! Zdaj smo zopet v adventnem
času, ko ni nujnega dela na kmetiji, ko so
večeri dolgi in dnevi kratki. Najboljši čas je
to za pomenke med kmeti. Kdor ima dar zgo-
vornosti, ta naj razširja naš nauk, naš pro-
gram, načela naše stranke med svojimi so-
sedi. Od hiše do hiše, od vasi do vasi, od ob-
čine do občine. In tudi dalje! Hrvatje iz Za-
gorja gredo celo na dalmatinske otoke,
Bosanci v Banat, Sremci v Liko. Zato je ves
hrvatski kmetški narod tako zaveden, da ga
ne stre in ne omaje nobena sila. Kdor nima
zgovornosti za razvijanje programa in organi-
ziranje, ta naj vsaj nabira naročnike Kmet-
skemu listu, Kmetijski Matiči, Gradu. Zdaj je
tudi čas, da se izvrše občni zbori kraj. orga-
nizacij naše stranke. Kjer jih še ni, takoj
ustanovite nove! Vsak zaveden slov. kmet
mora imeti to zaslugo, da je ustanovil vsaj
eno kraj. organizacijo naše stranke! Kjer še
ni društva kmetških fantov in deklet, tam ga
tako ustanovite! Kolikor večji je napor va-
ših nasprotnikov, da vam delo onemogočijo,
da vam zasejejo ljuliko, toliko močnejši in
vstrajnejši bodite! Tako boste imponirali na-
sprotnikom! Pa tudi lahko delate z vso brez-
obzirnostjo zato, ker je prihodnost gotovo
naša.

Kmetska misel zmaga po celem svetu.

Le pogledite v Rumunijo, na Češko, Polj-
sko. Tudi zapadne države, ki so doslej sma-
trale kmetsko gibanje za neko vrsto boljš-
vizma, so začele širiti kmetški pokret. Zato
tudi, ne vem kako surovo divjanje naših na-
sprotnikov tega ne bo zaustavilo v Sloveniji.

Za kmetski sklad.

Stranka potrebuje sredstev, da more ži-
veti, a živeti mora, če hoče delati. Zlasti vam
priporočam kratkotiskovni sklad sedaj, ko
jaz sam kot reduciranec ne morem stranke
tako izdatno podpirati kakor sem to delal do-
slej. Ne smejo pa Koroščevi plemeniti fantje
triumfirati, da so z odvzetjem dnevnice oško-
dovali tudi kmetški pokret. Vsak zaveden
slovenski kmet naj si v ta namen odtrga vsaj
en liter vina ali pol mernika krompirja in
vsaka kmetica, ki je kaj ponosna na svoj stan,
vsaj pet jajc. V vsaki vasi organizirajte na-
biralce za tiskovni sklad in pobirajte naro-
čnino na »Kmetški list«. Obiščite tudi take,
ki so doslej stali ob strani, ki niso ravno naši,
pa vsaj tudi ne preveč nasprotni. V vsako
vasico mora naš list. če ga ne zmore eden,
naj ga naročita dva, trije! Prečitanih listov ne
zametujte, dajte jih naprej, da čitajo še taki,
ki se niso še tako daleč uživali v svoje dolž-

nosti, da morajo biti poučeni! »Kmeti list« to od vas pričakuje, ker ve, da to v polni meri zasluži. Med vsemi slovenskimi listi, je »Kmeti list« najbolj borben, brezobziren in dosleden v svojih stremljenjih. Majhen, toda hud. Če bi vedeli, dragi prijatelji, kako se nasprotniki tepo zanj. V Jugoslovanskem klubu je bil nekoč izginil z mize. Najbrže ga je odstranil eden od pokrtačenih poslancev, da bi se mu klubski tovariši ne smejali. To je bilo iskanja in skakanja! Če pa je že pri nasprotnikih tako priljubljen, kako mora biti pri vas, ko vam je kmetom pač edini resnični prijatelj.

Mi nimamo škofov še na svoji strani, da

bi duhovščini ukazovali »prižnice agitirati zanj. Zato moramo to storiti sami. Druge stranke imajo svoje »praznike«, »partijske dneve«, »zabave« in druge prireditve, imajo banke in bogate gospodarske organizacije, da se vzdržujejo. Če bi vi videli, kako se gospoda gnete okrog blagajna v Beogradu na partijskih prireditvah. In kako zopet vsakega »pregledajo«, če je njihov in »koliko« je njihov.

Mi vsega tega nimamo. Imamo pa pošteno sree, zdravo pamet in krepko voljo in zato vemo, da bomo zmagali. Na delo torej, prijatelji, vsepovsod, na delo za stranko in »Kmeti list«.

Ivan Pucelj.

Dobro ga lomijo...

Kdo? Naši klerikalci pač, z »največjim Slovincem« dr. Korošcem na čelu.

Mi smo našli v teku časa, odkar se nahaja SLS na vladi, že precej političnih polomij »edine zastopnice slovenskega naroda«, toda najnovejša polomija je pa še prav posebno debela!

Gre se namreč za novi šolski zakon. Ta zakon je izdelalo ministrstvo prosvete, kar je pač njegova naloga. Predno pa more biti kakšen zakonski načrt predložen parlamentu, pride še pred ministrski svet, kjer je še vsakemu ministru, posebno pa še predsedniku, dana možnost, da proti posameznim točkam zakonskih načrtov protestira, če mu niso po volji. Če pa ministrski svet pritožbe posameznega ministra ne upošteva, ima dotični minister še vedno možnost, da poda ostavko ter s tem izzove krizo vlade, ker pa gospodje ministri vladnih kriz nimajo radi, zato se navadno rajše že prej med seboj poravnajo.

Tako je bilo tudi z načrtom novega šolskega zakona. Tudi ta je bil predložen ministrskemu svetu, ki mu je predsedoval dr. Korošec, šef SLS, in na tej seji so vsi gospodje ministri z dr. Korošcem in s hrvaškim klerikalcem Baričem vred odobrili soglasno načrt novega šolskega zakona. Da je bil ta načrt res soglasno odobren, torej tudi z glasovi dr. Korošca in g. Bariča, se vidi iz besedila kraljevskega ukaza z dne 26. oktobra l. 1928, kjer se izrečno naglašja, da se ta zakonski načrt ravno zaradi soglasnosti sklepa ministrskega sveta predlaga parlamentu v odobritev.

Ne more biti torej nobenega dvoma o tem, da sta tozadevni sklep ministrskega sveta podpisala tudi oba klerikalna ministra dr. Korošec in g. Barič. Kralj se menda v svojih ukazih ne bo lagal!

Kaj je podpisal dr. Korošec?

Sedaj pa si pogledajmo besedilo nekaterih paragrafov iz načrta novega šolskega zakona, ki ga je podpisal šef SLS dr. Korošec.

Člen 45. pravi: »V vseh učnih predmetih osnovne šole redoma poučujejo državni učitelji.

Ako na kakšni šoli ni učitelja one vere, kateri pripadajo učenci, bo poučeval verouk duhovnik dotične vere, ki ga odredi minister prosvete na predlog kompetentnega duhovnega oblastva.«

Člen 21. pa določa dolžnosti občin za šolo. Občine so dolžne:

1. Dati potrebno zemljišče za šolo, šolsko dvorišče, igrališče, šolski vrt (na deželi tudi za učitelje) in učiteljska stanovanja, vse to v bližini šole in vzdrževano v dobri ograji;

2. zgraditi in v dobrem stanju vzdrževati šolska poslopja, v katerih morajo biti: potrebne učilnice in delavnice, po možnosti dvorana za šolske svečanosti, ki bi služila tudi kot telovadnica, potrebne pisarne in zbornice; stanovanja za učitelje in za sluge;

3. nabavljati pohištvo in učila za šolo, a

za siromašne otroke tudi knjige in šolske potrebščine;

4. dajati kurivo za šolo, učitelje in šolskega slugo.

Ako bi katera občina ne vršila teh dolžnosti, jo bo prosvetno oblastvo v to prisililo.

Člen 26.: Vsaka kmečka občina mora imeti toliko predpisanih stanovanj za učitelje, kolikor ima šola posebnih razredov. Stanovanja morajo biti v bližini šole.«

Vidite, to je podpisal dr. Korošec in s svojim podpisom vse to tudi odobril! On sam, vodja katoliške SLS, je torej odobril s svojim podpisom, naj verouk poučujejo posvetni učitelji namesto duhovnikov, če so le iste vere kakor otroci; in on sam, »voditelj kmečkega slovenskega naroda«, je odobril s svojim podpisom načrt zakona, ki bi veljal slovenske kmečke občine stotine milijonov dinarjev!

Kaj pa pravi »Domoljub«?

Mi smo povedali že zgoraj, da se kralj v svojih ukazih ne laže in da je torej dr. Korošec ta načrt res podpisal in ga dovolil predložiti kot predsednik vlade kralju na predhodno odobrenje, tako da pride potem načrt zakona lahko pred parlament.

Kaj pa trdi naš dragi »Domoljub«, ki ga urejuje katoliški duhovnik?

Poslušajmo: »Liberalci so poslali v Beograd zahtevo, naj se v novi šolski zakon sprejme določba, da duhovnik ne sme več prestopiti šolskega praga in da krščanski nauk poučuje — učitelj.

Vrhu tega zahtevajo, da naj ljudstvo zida učiteljem sijajna stanovanja, menda zato, da bodo brezverski učitelji trgali otrokom vero in poštenje iz sre!«

Nimamo namena braniti »liberalcev«. Ampak zato, da se izve nepopačena resnica, pribijemo še enkrat, da je vse tiste točke novega načrta šolskega zakona, ki jih grešni »Domoljub« vali na »liberalce«, podpisal in s tem tudi odobril klerikalni ministrski predsednik dr. Korošec in njegov klerikalni ministrski tovariš g. Barič. Kralj se ne laže v svojih ukazih!

»Domoljub« pa vsega tega noče povedati (da je dr. Korošec ta zakonski načrt podpisal in s tem tudi odobril), ampak pravi le, »da so liberalci tako zahtevo v Beograd poslali«!!

Ta modrost »Domoljuba« je res modrost, ki ji ni para! Kaj pa briga vlado in kaj briga dr. Korošca, kaj pošiljajo »liberalci« s Kranjskega v Beograd? Ti lahko pošljejo v Beograd na vagone takih zahtev ali pa na vagone kisle repe — eno in drugo vlade in predsednika vlade nič ne briga!

Čisto drugačna pa je stvar, če vlada ali predsednik vlade kakšne zahteve (pa magari da prihajajo od kranjskih »liberalcev«) upošteva, če jih sprejme v zakonski načrt in če jih klerikalni predsednik vlade dr. Korošec sam podpiše in jih nese celo kralju v podpis! To je pa že nekaj, kar zaleže! Zato niso

Današnji številki »Kmetkega lista«

smo priložili

položnice

vsem cenj. naročnikom ter prosimo vsakega posameznika, da poravnava svojo naročnino za prihodnje leto, ako mu je le možnost dana, do konca decembra.

Naročnina listu ostane kakor doslej samo **30 dinarjev za celo leto.**

»liberalci« krivi tega zakonskega načrta, ampak tisti, ki je ta načrt na merodajnem mestu predložil s svojim podpisom vred na podpis! To je resnica, ki je vse »Domoljubovo« zavijanje ne spravi s sveta!

Kaj dokazuje ta dogodek?

Dogodek z načrtom novega šolskega zakona dokazuje, da se nahaja dr. Korošec s svojo SLS v Beogradu v popolni sužnosti in odvisnosti od beograjske gospode in da brez dovoljenja te gospode niti kihnuti ne sme. On mora na slepo vero vse podpisati in odobriti vse, kar mu beograjski pokvarjenci diktirajo in komandirajo, ali pa mora — iti!

Sedaj je šel v svoji vladodržnosti celo tako daleč, da je zatajil to, kar slovenska duhovščina, ki je glavni steber SLS, v prvi vrsti od države zahteva: da naj učijo verouk v šoli duhovniki! To je storil menda zato, da bodo še naprej lahko govorili njegovi agitatorji po deželi nepoučenim ljudem, »da je dr. Korošec prvi za kraljem...«

Prav lahko pa je mogoče, da se bodo klerikalci začeli izgovarjati, da so zgoraj omenjene točke šolskega zakona »vtihotapljene«! Enkrat so se že tako lagali, namreč ko so sprejeli predlansko leto znani § 82. v finančni zakon, ki ga je bila zlasti Trboveljska družba silno vesela, nekoliko bolj kislo pa so se držale številne slovenske kmečke občine in okraji! V danem slučaju pa niti izgovor s »vtihotapstvom« ne bo držal, kajti dr. Korošec je bil kot predsednik vlade sam tisti, ki je kralju sam nesel ta zakonski načrt v podpis in samo on in edino on je odgovoren za to, kaj je položil kralju na mizo! Če se bodo torej klerikalci izgovarjali s »vtihotapstvom«, bodo s tem samo dokazovali popolno nesposobnost dr. Korošca in svojih ljudi v Beogradu. Če hočejo to dokazovati — nam bč pravi!

Slovenskim duhovnikom, zlasti pa klerikalnim zaupnikom na deželi svetujemo, naj si pri prihodnjih volitvah dobro pogledajo ljudi, katerim bodo izročali varstvo katoliške vere in varstvo kmečkih interesov. Od dr. Korošca podpisani načrt novega šolskega zakona dokazuje, da je dr. Korošec pač dober varuh svojega ministrsko - predsedniškega stolička, za obrambo katoliških šolskih interesov je pa bolj »dritte«.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

KMETSKI

HRANILNI IN POSOJILNI DOM
V LJUBLJANI

registrovana zadruga s neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1.

Obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun brez odpovedi po 6%, proti šesttedenski odpovedi po 7% in proti trimesečni odpovedi po 8%.

Stanje vlog Din 20.000.000.—.

Jamstvo za vse vloge presega večkratno vrednost vlog.

Radikalija!

Predvojna zgodovina radikalne stranke je lepa in slavna. Po vojni pa je dobila ta stranka mnogo sumljivih značajev na vodilna mesta, nebroj korupcijonistov; vsi dobri stari voditelji pa so pomrli. Vrhutega je to strogo srbska, samo srbijska in celo velikosrbska stranka, ki se bori le za hegemonijo Srbi-jancev. Navzlic temu se hoče razširiti po celi državi. V ta namen uporablja državno oblast in državni denar. Dasi voditelji te stranke smatrajo Hrvate in Slovence le za »brate« druge klase, vendar vabi v svoj krog tudi Slovence in Hrvate. Hvala bogu, do sedaj s prav malim uspehom! Dobijo pa se povsod bele vrane in tako se je tudi srbijsko-hege-monistični radikalni stranki posrečilo nabrati nekaj pristašev med Slovenci in Hrvati. So med nami ljudje, ki mislijo, da o teh ljudeh ni vredno niti javno govoriti. In nek star so-mišljenik mi je nekoč po shodu v šali dejal: »Kaj hočete, nekaj za sorto jih moramo tudi pri nas imeti, saj je bil tudi Noe vzel v svojo barko v to svrhu po dva magarca!« Jaz sem drugačnega mnenja. Bogu treba reči bog in hudiču hudič, radikalom pa kakor zaslužijo! Kar se je v Sloveniji in Hrvatski nateplo v to stranko, o tem je samo eno mišljenje: ali so to storili iz špekulacije ali pa iz neumnosti. Ne prvi, ne drugi ne smejo imeti v narodu prve besede, drugače nastaja zlo. Morda je še nekaj tretjih. To so ljudje brez političnega posluha, ki gredo v politično stranko ali za-radi priateljstva ali družbe ali ljubega miru. Kar je bilo takih v slovenskih ali hrvatskih radikalnih vrstah, je tudi že spregledalo in se vrnilo v hrvatske ali slovenske stranke takoj po 20. juniju. Kar jih je še ostalo, te treba še sedaj pravočasno posvariti in poučiti. Kdor ni šel v ta cirkus iz špekulacije ali pa neum-nosti, temu bo lahko popraviti napako, kdor pa je šel iz gori navedenih razlogov, ta bo vztrajal še po 20. juniju in delal ali vsaj po-skušal delati škodo pravi slovenski in pravi hrvatski politiki, ki more biti samo ena in vedno nasprotna politiki srbijske radikali-je. Kdor je dandanašnji v Sloveniji še radi-kal, ta je škodljivec slovenskega naroda. In zoper te se mi borimo in se bomo borili! Kjer-koli jih najdemo! Najti pa jih je težko, ker skrivajo svoje »prepričanje«, kakor gad noge. Časih pa se ne pokažejo samo noge, nego celo kopita. In solnce ne sije samo zato, da dela svetlobo, nego tudi zato, da dela senco.

V Ljubljani živi novinar, ki je dopisnik beograjskega »Vremena«, ki je radikalski or-gan, in zagreških »Novosti«, ki niso radikal-ski organ. V oba časopisa poroča stalno in v oba tako, kakor je treba ustreči publikii in gospodarjem. In dolgo časa so bili vsi trije zadovoljni. Zgodilo pa se je, da je ta dopis-nik poročal v zagreške »Novosti« o dogodkih v Ljubljani tako, kakor ni poročal v »Vreme«. Ali »Novosti« so bile zadovoljne, dopisnik tu-di in »Vreme« tudi ni bilo nezadovoljno. Ne-zadovoljen pa je bil naenkrat ljubljanski gos-pod veliki župan. Ali sam iz sebe ali zaradi telefonske zveze, ki jo ima s tajništvom SLS, ne bomo preiskovali. In je jako nezadovoljen s poročilom v »Novostih« povabil k sebi g. dopisnika ter mu je zagrozil — vi mislite, da bomo zapisali: z odgonom, jok! nečemo mi uradnih popravkov od g. Vodopivca! — nič mu ni zagrozil, nego mu je predaval (on je tudi vseučiliški profesor, hvala bogu!) o ko-ristnosti naprave odgona, vračanja v domo-vinsko občino in to s političnega, socialnega in kulturnega vidika. Lepo in očetovsko ter celo radikalno-kolegijalno je govoril. Baš tu pa začena nesreča. Novinar je novinar in naj-lepše se piše zoper policijo, pa naj človek pripada že katerikoli hoče stranki. Te pra-vice se je poslužil tudi naš novinar. Pa se je lepo razjezil, da je ujal tak vesele »vesti«

za svoj posel, pa je gospoda Vodopivca ne-milosrdno razkrinkal. Kaj bo meni grozil z izgonom, meni radikalno št. 440, on radikal-Vodopivec št. 238? V Beogradu, da so še huj-še številke, ki nikoli ne bodo dopustile, da bi številka radikalije 238 požrla ali pa po od-gonu vrnila v Krško radikalno št. 440! In kakšna da je to kolegijalnost in partijska di-sciplina, če si št. 238 lahko dovoli kaj takega zoper št. 440?

In ko smo brali borbo med številkami 238 in 440, smo se spomnili sličnih institucij, ki tudi največ s številkami operirajo, kakor v Lepoglavi, Sremski Mitrovici, Mariboru. Tudi nam je o tej priliki splaval spomin na tisto medvojno dobo, ko so nam žene pisarile v strelske jarke, kako se doma izdajajo »Brotkarte«, »Zuckerkarte« itd.; vse na šte-vilke. Bog ve, če je g. Vodopivec imel med vojno »Brotkarto« ravno te številke? Vse, kar se da premišljevati v zvezi s številkami, nam je padlo v spomin.

Gospod veliki župan velike naše oblasti je torej radikal št. 238. Dala nam ga je soln-čna Goriška. Kakor rečeno: močno solnce pa dela močne sence in naša št. 238 je iz te strane. Tudi g. Gabršček ga je pohvalil. Toda s pomočjo št. 238 in pa slušalca pri telefonu, ki je brezhibno spojeno s tajništvom SLS, vla-da in velikožupanuje v Ljubljani, prepoveduje shode po Franc-Jožefovem zakonu iz leta 1867. mimo ustave in njenega člena 14. vsem opozicijsalcem ter istočasno razlaga na uni-verzi — pravo.

Gospod Vodopivec je radikal, ima števil-ko 238, je zaradi tega tako zaslužen mož, da je naš veliki župan itd.

se ne prestando suče okrog solnca.
Ravnotako mirno mine dan
ko se pere perilo, če gospodinja
izkoristi 7 prednosti, katere ima

Schicht
Terpentin =
Milo s svojimi prednostmi

Ali nismo Slovenci res ponosni, politično zavedeni in resnično kulturni narod v evrop-skem smislu, da vse to prenašamo?

Ivan Pucelj.

«Kmetom davke» — »gospodi teater!

Ljubljanska oblast kupila dramsko gledališče in hišo Kranjske hranilnice. — Kdo bo plačal kupnino v znesku 5.460.000 Din?

Oblastni odbor ljubljanski je predložil oblastni skupščini predlog, da naj oblast kupi od Kranjske hranilnice ljubljansko dramsko gledališče in hišo, v kateri je nastanjena do-sedaj sama Kranjska hranilnica, za 5.460.000 dinarjev. Nakup dramskega gledališča je ute-meljal dr. Adlešič s tem, da mora oblast skr-beti za slov. kulturo. Sedaj pa pogledajmo kako stvar v resnici stoji. Kranjska hranilnica je banka, ki jo je oblast ustanovila z namenom, da svoje denarno poslovanje vrši preko zavo-da; na katerega ima oblast absoluten vpliv. To je čisto v redu, ker je tako poslovanje najceneje za oblast. Kranjska hranilnica je pa drugače popolnoma samostojen zavod, či-gar upravo vodi upravni svet. Ta hranilnica je lastnik dramskega gledališča v Ljubljani (preje nemško gledališče). V tem gledališču vzdržuje država slovensko dramo. Država od gledališča ne plača menda nobene najemnine, zato ta hiša tudi ne nese nič. Tako je bilo tudi preje, ko je imela Kranjska hranilnica še druge gospodarje. Vsled tega je tudi bivša Kranjska hranilnica vedela, da mora stroške za zidavo tega gledališča na svojem premo-ženju odpisati. Oblastna Kranjska hranilnica je pa stvar zasukala drugače. Ponudila je ob-lasti, naj ona dramsko gledališče kupi, ker ne nese nič, medtem ko bo z denariem, ki ga dobi gledališče, lahko delala kupčije. Kie bo na oblast vzela denar za nakup gledališča? Davkoplačevalci oblasti bodo plačali kupnino, davkoplačevalci bodo pa prišli v posest po-slopja, ki ne nese nič, stroškov za vzdrževa-nje bo pa vedno dovolj. Gospodarij Kranjske hranilnice so napravili dobro kupčijo, prodali so nekaj, kar ni povečavalo njihovega premo-ženja; gospodarji čez gospodarstvo oblastnih davkoplačevalcev pa zelo slabo, ker so kupili nekaj, kar bo njim delalo samo nove stroške. Reklo se bode, da se mora tudi za slovensko kulturo kaj storiti. Slovenska kultura ni s to

kupčijo nič pridobila in tudi nič izgubila. Prav pod istimi pogoji se je igralo v dramii pred kupčijo, kot po kupčiji. Prav bi bil storil ob-lastni odbor, če bi bil nasvetoval Kranjski hranilnici naj ponudi svoje gledališče v nakup državi. Menda bi v času, ko je največji Slo-venec ministrski predsednik, ne bilo težko pripraviti države do te kupčije. Če se v Beo-gradu igra v gledališču, ki se vzdržuje na državne stroške, torej na stroške nas vseh, potem bi bilo menda tudi v Ljubljani tako prav, saj Slovenci sorazmerno plačujemo naj-več v državno kaso. Ne moremo razumeti, zakaj še z nakupom gledališča obremenjevati že itak obubožano ljubljansko oblast. Vsi naši protesti niso zalegli nič, klerikalna večina v oblastni skupščini je kupčijo potrdila.

Tudi z nakupom hiše Kranjske hranilni-ce se ni gospodarilo modro. Staro hišo hočejo prezidati za skupščinske prostore. Mi že ima-mo skupščinske prostore, to je deželni dvo-rec, v katerem se nahaja sedaj slovenska univerza. Nočemo preganjati nje, ali istina je, da je univerza v dvorcu le zasilno nameščena. Če že žrtvujemo velike denarje za nakupova-nje starih hiš, katerih popravila stanejo ogromne denarje, ali ne bi bilo pametneje, da ta denar žrtvujemo za novo univerzitetno po-slopje, ki bi v vsem odgovarjalo svojim na-menom, univerza pa nam bi izpraznila de-želni dvorec, ki je urejen specijelno za oblast. Tako bi imela oblast in univerza njih name-nom odgovarjajoče prostore. K zgradbi uni-verze pa bi prisilili tudi državo, da prispeva k zgraditvi svoj del. To je država dolžna storiti. Oblast pa bi še par let potrpela v pro-storih, v katerih je sedaj. Tako gospodarstvo bi bilo pametno; a vemo, sedanjim oblastni-kom je vsak nasvet in predlog odveč, ker imajo večino, ki izglasuje vse, kar oni hočejo. Davkoplačevalci pa naj prevdarijo, če je tako gospodarstvo njim v korist.

POLITIČNE VESTI

Pohvala iz nevolje.

Da bi nas pohvalilo esesarsko časopisje se skoro nikoli ne zgodi, če pa se že zgodi, potem je tak slučaj ali po nesreči ali pa iz nevolje. Časih ga pa le doživimo, čeprav jako redko. Taka sreča nas je doletela prejšnjo sredo, 28. novembra. »Slovenec« je ves divji zaradi silnih davkov, ki jih nalagajo njegovi gospodarni poslanci ubogemu slovenskemu ljudstvu. Po deželi vre in najboljše zabiti Koroščevi backi so že siti takega političnega »dela«. Godrnjanje je že zašlo v farovže in zato so pri »Slovincu« precej nervozni. Nič ne pomaga dolžiti »liberalce« za grdo in lepo vreme, ljudje pač dobro vedo od kod vsa nesreča. Da bi »Slovenec« vsaj malo opral svoje zamorce, piše v 273. številki o državnih davkih v letih od 1924. do 1927. leta. Posebno demokratom bi rad prišil na grbo vso odgovornost, ker so bili v letu 1924. in 1925. nekaj časa v vladi s sedanjimi klerikalnimi zavzniki radikali. In zato vpije v navedeni številki z najdebelejšimi črkami, kar jih premore, da je Slovenija plačala leta 1925. direktnih davkov 295 milijonov dinarjev, leta 1926. pa samo 226 milijonov, torej za celih 69 milijonov manj, nego prejšnje leto, takoj prihodnje leto pa že zopet en milijon več, za leto 1928. pa še ne ve »Slovenec«, ker še ni končano. Kaj sledi iz tega? Leta 1926. je bila v vladi Slov. kmetijska stranka in osem mesecev je bil minister tov. Pucelj in takoj so padli davki za 69 milijonov dinarjev. Leta 1927. pa so prišli klerikalci, pa so že spet poskočili za en milijon dinarjev. Koliko pa so poskočili davki letos, ko je Korošec predsednik vlade, bomo pa šele drugo leto izvedeli. Mi smo »Slovincu« vseeno prav iz srca hvaležni, da je tako krepko in neustrašeno pohvalil našo stranko in tov. Puclja, čeprav je to storil po nesreči in iz nevolje. Resnično je pa le, da je bilo tako in zato drži! Hvala!

Šiba božja.

Časih so imeli klerikalci za agitacijo lepše čase. Proglasili so se za avtonomiste, vse druge pa so ozmerjali s centralisti. Oni so bili zato angelčki, ki hočejo razlivati po svetu samo med in mleko, vsi drugi pa smo bili hudobci, ki smo jih pri tem prijetnem in vsem ljudem dopadljivem poslu samo ovirali. Še več! V kolikor tega medu in mleka ni bilo, smo bili mi odgovorni. Če je ob košnji, žetvi ali trgatvi deževalo, je bil kriv Pucelj in Slovenska kmetijska stranka, če je bilo pa lepo vreme, je pa to bila zasluga g. Korošca in SLS; če je bila suša, je takisto odgovarjal Pucelj, kakor tudi za povodenj, če je pa bila za eno ali drugo stvar ugodna letina, zasluga je bila nesporno na strani SLS in njenih pobožnih parlamentarnih fantov. Kar so ljudje radi slišali, to je bilo po zaslugi Koroščevih parlamentarcev, kar je bilo količkaj neprijetno, to je zagrešil ali Pucelj ali Žerjav ali celo Radić. Tako je šlo leto za letom. O, blaženi časi, zakaj ste tako naglo minuli? Zdaj pa je g. Korošec ministrski predsednik vlade in SLS neomejena gospodarica v državi in deželi. Le naj kdo samo kihne, če slučajno je državni kruh, pa bo že naučil se kozjih molitvic! Saj so še poslance iz KDK reducirali, pa bi državnim uslužbencem prizanesli?!

Vse kar se dela odnosno ne dela, vse zlo in gorje, za vse nosijo odgovornost tisti, ki so gospodarji. Ali kaj beremo? Niti za to nečejo biti odgovorni, kar sami počnejo. Toda Bog, ki je neskončno pravičen, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, strašno vihti nad njimi svojo gajžlo, neusmiljeno ali pravično pritiska svojo šibo in vsak

dan nudi novih snovi, da se razgali in razkrinka hudobna, lašnja in licemerska SLS. Vlada g. dr. Korošca je predložila narodni skupščini šolski zakon. Kako se to dela? Resorni minister — v tem slučaju minister prosvete — izdela zakonski načrt ali osnutek in ga najpoprej predloži ministrskemu svetu v rešavanje. Zlasti če je vlada sestavljena iz več strank in imajo te stranke po svojih programih različna mišljenja o takih zakonih, je debata dolgotrajna in dostikrat zelo trda. Tudi se dogaja največkrat, da se pogledi na pojedina načela, ki prihajajo v poštev, tako križajo, da se zakonski načrt ne sprejme. Take skušnje je doživljal tov. Pucelj pri zakonih o ribolovu, o zadrugah, o kmečkem kreditu, o kmetijskih zbornicah, o podeljevanju koncesij za izkoriščanje vodnih sil itd. Kar je izdelal v strogo kmečkem duhu, gospoda ni sprejela in zakonski načrt je romal v arhiv. Kadar pa se zakonski načrt v ministrskem svetu soglasno sprejme, zaprosi resorni minister kralja za predsankcijo. Če se le en minister upre in ne soglašja z vso vsebino predloženega zakona, resorni minister ne sme zaprositi predsankcije. Če pa jo navzlic temu zaprosi, se to zgodi le tedaj, če je predsednik vlade bolj za zakon, nego za nasprotujočega ministra. V tem slučaju, seveda nesoglašujoči minister gre, zakon pa se sprejme. Absolutno nemogoče pa je, da bi prišel zakonski načrt v narodno skupščino na rešavanje, če mu je nasproten predsednik vlade. Tako je mogel tudi zakonski načrt o nar. šolah priti v narodno skupščino šele, ko ga je g. Korošec, doktor svetega pisma, dobro preštudiral in popolnoma odobril. Takšna je pač šiba božja, ki pada sedaj po klerikalcih! Oni pa bi radi pred udarci te šibe zbežali. In »Domoljub« in »Slovenec« to pot nimata pri rokah niti Žerjava niti Puclja za izgovor. Sami so skuhal, sami naj pojedjo! Ali ker je prevroče, so znašli, da je temu kriva UJU. Mi ob tej najnovejši šibi in gajžli božji, ki tako neusmiljeno pada po lažljivih in klevetniških grbah, kličemo samo: Ne UJU, nego ojej, ojej!

Beograjski Salomoni.

IZ STRANKE

Vsej gorenjski javnosti! Sklicujemo sporazumno z vsemi prizadetimi stanov na podlagi soglasnega sklepa na zadnjem shodu na Bledu velik shod v Radovljici v Sokolskem domu ob 3. uri popoldne. Poleg oblastnih poslancev bodo še zelo važna poročila narodnih poslancev Puclja in dr. Kramerja i. dr. Vsled tega je ta shod obvezen za čim večjo udeležbo vseh prizadetih krogov. Vsi podvojite agitacijo, nobena vas naše Gorenjske naj ne bode, ki bi ne bila zastopana. Za pristaše KDK pa velja iz vse Gorenjske strankina disciplina. Po zborovanju pa nam bode pripravil naš Jakob Špicar posebno za ta dan izbrano predstavo, zato naj nihče ne zamudi. Za radovljiški okrajni odbor SKS: Ivo Ažman.

MLADINSKI VESTNIK

Pozor! Zveza društev kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani opozarja vsa naša društva kmetijskih fantov in deklet, da se nahaja tajništvo Zveze in uprava »Grude« s 1. decembrom 1928 v Šelenburgovi ulici 7/II., desno, t. j. v poslopju Jadransko-podunavske banke in nasproti glavne pošte. Vsa pisma in dopisi naj se od tega dne pošiljajo na novi naslov.

Zveza društev kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani sklicuje za 8. decembra 1928 ob 10. zjutraj sejo širšega odbora v tajništvu Zveze, Šelenburgova ulica 7/II., desno. Vsako društvo naj sigurno pošlje svojega delegata. Dnevni red objavimo v prihodnji številki »Kmetiskega lista«. Društva prejmejo pismena vabila.

Celje. V nedeljo, dne 16. decembra se vrši v Celju sestanek društev kmetijskih fantov in deklet za mariborsko oblast ob 9. uri dop. pri tov. Šribarju v Gaberjih. Prosimo vse člane in tudi nečlane, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Razpravljalo se bo o našem delu in o delu Zveze ter o ustanovitvi podzveze v Mariboru. — »Detelja« in »Zimzelen«.

Orlavas. Tukajšnje društvo kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi na praznik, dne 8. decembra t. l. Miklavžev večer v dvorani gostilne Kapus na Groblji ob Savinji. Spored: 1. Prihod sv. Miklavža, sv. Antona Puščavnika in ostalega spremstva. 2. Nagovor zbranim zemljanom. 3. Obdarovanje starih in mladih. Po obdaritvi prosta zabava. Darila za sv. Miklavža se sprejemajo pred prireditvijo ali v gostilni Kapus. Začetek ob 6. uri zvečer. K mnogoštevilni udeležbi uljudno vabimo. — Odbor.

Žabnica. Dramatski odsek »Gasilnega društva« v Žabnici priredi v petek 7. decembra ob 8. uri zvečer, v soboto ob 4. uri pop. in v nedeljo ob 4. uri Cankarjevo igro: »Pohujšanje v dolini Šentflorijanski«. Pri predstavi sodeluje tudi godba. Pričakujemo obilne udeležbe.

Kdor hoče imeti dobro pitane prašiče,

mora uporabljati »Težakovo olje za živino«.

Naroča se:

M. TEZAK, Zagreb, Gunduličeva 13

D O P I S I

Zg. Šiška. Dne 30. novembra smo imeli volitve župana. Najnovejše izmed vsega je to, da je g. župan dobil še pred volitvami mišljaj od zgoraj, ki je seveda tudi blagodejno učinkoval. Tako sta se pobotala dva dosmrtna sovražnika. Demokratije in klerikalci so se spravili vsi v eno skledo. Hudomušneži pravijo, da je prišlo tako povelje. Naša občina zida novo šolo, pravijo najmodernejšo v Jugoslaviji. Do tu vse v redu, samo namesto, da bi zidali poleti, zidamo pozimi. Imamo tudi izbornu regulacijo, vse se zida po načrtu. Vsaka nova hiša je v drugi smeri. Ceste, ki so projektirane na 16 m, se zidajo na 10 m, nekatere se celo opustijo, vse moderno. Človeku se zdi, da je ta ves uspeh dalekovidnosti in sad dolgotrajnega dela. Občani pričakujemo od novih gospodarjev mnogo uspešnega dela ter veliko podpore za zidanje nove šole. Upamo, da ne bo samo 500 Din. Da se osveži spomin, pripominjamo, da so ravno pristaši teh dveh danes koaliranih strank v naši občini pred nedavnim časom pobirali podpise proti zidanju nove šole. Seveda njih govorniki in gromovniki niso šli po kostanj v žerjavico, ampak so poslali druge. Poleg vsega napredka bi morda začeli misliti tudi na potrebno poboljševalnico za zloglasne šiškarje, da bi ne delali nadleže drugim. G. županu pa priporočamo naj g. Žerjava bolj pravilno informira o šišenskih razmerah. Harpo, pa s klerikalci!

Iz Črnomlja. Sporočamo kako postopa oblastni odbor z denarjem, ki ga iztisne iz davkoplačevalčevih žepov. Godi se tako najbrže povsod, a jaz poročam to, kar vem. Tu so dobili nekateri cement za gnojne jame. Dobil je 2000 kg cementa mož, ki ima gnojno jamo že zdavnaj napravljeno, ker ni cementa rabil, ga je v Črnomlju prodal. Če pa prosí kdo, ki je res podpore potreben, ne dobi nič. Zato naj oblastni odbor nas pusti tudi pri davkih v miru, doklade naj nalaga samo svojim izvoljencem. Če se ne bosta uvedla red in pravica, potem ni treba hoditi med nas ljudem, ki nočejo priznati vsem enakih pravic.

Radovljica. Tov. Ažman oproščen vsake krivde in kazni. Kdo ne pozna nasilja, ki se je izvršila po naročilu SLS nad tov. Ažmanom, županom iz Lesc. Tik pred kmetskim praznikom je bil odstavljn kot župan. V »Slovenec« je bilo pisano, da oblastni odbor ni za to vedel. Znano pa je, da je srezko poglavarstvo v Radovljici zahtevalo od sodišča obvestilo, kaj je z Ažmanom in ker je bila v resnici ovadba vložena, je bil tudi odstavljen. V četrtek, dne 29. novembra pa je bila po mnogobrojnih pričah in zaslišavanjih izrečena oprostilna razsodba. Tov. Ažmanu je zadoščenje vrnjeno in podli obrekovalci so javno ožigosani. Nasilje, laž in obrekovanje so še edina sredstva, s katerimi se bori SLS, toda končno zmaga vedno le pravica in poštenje. Tov. Ažmanu iskreno čestitamo!

Sovodenj. Po dolgem času sem zopet zbral toliko gradiva, da ga pošiljam bralcem »Kmetijskega lista«. Smo v hribih zapuščeni, obloženi z raznimi težkočami že radi tega, ker smo tik ob italijanski meji. Tudi politično življenje je precej živahno. Kot prvo politično besedo moram povedati mišljenje pristašev SLS o »Domoljubovi« resnicoljubnosti. Nedavno sedim v neki tukajšnji gostilni in poslušam stare možake, povečini klerikalce. »Kakšne časopise bereš ti?« vpraša prvi. — »Jaz berem »Domoljuba«,« mu odgovori drugi. — »Domovino« pa dobim na posodo. — Tedaj pa se zgrozi eden teh »Domoljubovih« bralcev. »Ta »Domoljub« pa že tako laže, pravi, da je 50.000.000 dinarjev manj davka, jest sem jih pa plačev 40 dinarjev več.« Pa te besede slišim od mnogih, ne le od enega. Tukaj se vidi, da celo še njihovi pristaši ne verjamejo več klerikalnim obljubam in nji-

hovemu lažnjivemu čtivu. Še mnogo bi pisal o politiki tukajšnjega kraja, pa se bojim, da bi bil radi mene list zaplenjen; zato bom pisal le bolj privatne stvari. Kolikor toliko pa še pripomnim, da naše kmečko ljudstvo ni sploh nič zadovoljno z sedanjo dr. Koroščevo vlado, sploh zato ne, ker je klerikalcev sama bahavost in širokoustnost, drugič pa zato ne, ker se veže SLS z morilci — s Puniši Račiči. Kdor se s takimi ljudmi veže, ga noben kulturni človek ne more spoštovati in biti z njim zadovoljen. — Oblastni davki se nam tudi obetajo »manjši«, to je razvidno iz proračuna za leto 1929—1930. — Naše »Društvo kmečkih fantov in deklet« v Sovodnju se jako lepo razvija. V nedeljo, 11. novembra t. l. smo imeli predavanje o temi: Kaj je država, cilj države, ustava države itd. Predaval je tov. Dolfe Šauer, tajnik Zveze društev kmečkih fantov in deklet v Ljubljani. Želimo še mnogo sličnih predavanj. S tovariško-kmetskim pozdravom Eržen Franc.

ZATO

da boste sveži in zdravi, kupujte prvovrsten pridatek h kavi ter zahtevajte povsod

KOLINSKO CIKORIJO

ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu pazite, da dobite samo prave takšnele zavitke:

Sv. Križ pri Kostanjevici. Tu se je vršil dne 19. novembra t. l. vinski sejem. Na sejmu je bilo razstavljenih 243 vrst vina, kar je predstavljalo za konzum 3200 hl vina. Cene vinu gibale so se od 5 do 6-50 Din za liter. Za izbrana in sortirana vina pa tudi 7 do 9 dinarjev za liter. Kupcev je bilo precejšnje število, ki so nakupili ca. 700 hl vina. Sejem je bil tu prvi te vrste ter imel, kakor vsako novo rojstvo, svoje nedostatke. Videlo se je, da vinogradniki niso sledili nasvetom sejmskega odbora, s čemer so škodovali ugledu razstave in sebi. Najdejo se tudi ljudje, katerim ta sejem ni bil povsem všeč, češ da je sejem cene vinu znižal, kar pa je popolnoma neosnovana trditev. Cene vinu ravnale so se po kvaliteti vin, na eni strani, na drugi pa tudi po potrebi posameznih vinogradnikov.

Vače. Zdi se nam potrebno, da tudi mi Vačani izpregovorimo nekaj besed v »Kmetškem listu«. Na Vačah kot naprednjaki smo sedaj nazadovali, tako, da imamo samo enega duš. pastirja namesto dveh, in sedaj je končnoveljavno odločeno, da pri tem ostane. Pred kratkim se je pa zgodil še ta-le zanimiv slučaj: Neka tukajšnja posestnica, jako pobožna in verna žena, je kupila pred kratkim časom za v faro cerkev kip sv. Antona in

vrhu tega še posebno darovala za cerkev 500 dinarjev. Župnik je ta kip blagoslovil in ga dal postaviti k stranskemu oltarju. Te dni pa je župnik svetnika brez obzirov odstranil iz cerkve. Imenovana žena je jako usmiljena in je dala v svoji hiši stanovanje nekim ubožnim ljudem, ki župniku niso po volji, in vsled tega se je župnik maščeval nad svetnikom. Naši vaški fantje so iskali svetnika pred cerkvijo in ga niso našli. Dotična žena pa bode zahtevala, da g. župnik pove, kam je dal svetnika, kateremu bô dala sezidati kapelico, da bode v miru. Na kapelici bo zapisano: Sv. Anton, za katerega ne mara g. župnik in ki ne sme biti v cerkvi. — Vačani.

Sv. Jurij ob j. ž. V nedeljo, dne 18. t. m. je priredilo društvo »Ljudska knjižnica« v šolski telovadnici igro »Srenja«. Ker so vsi igralci dobro igrali, se je igra ljudem dopadla. Bilo jih je prav lepo število, posebno iz okolice. V prejšnjih časih, ko še ni bilo odra v šoli, so morala društva prirediti igre po raznih gostilnah. V Sv. Juriju je še sicer ena dvorana z odrom v Kat. domu, a tja ljudje, ki niso klerikalci, ne zahajajo radi, ker je pač vse zagrizeno klerikalno. Šola pa je nestrankarska in je torej edino pravilno, če se v šoli vršijo prosvetne prireditve, ker le tu so dostopne vsem. Pri kakšni prireditvi v gostilni so ljudje skoraj prisiljeni, da so tam pili. Drugi zopet so šli samo zato k igri, ker so upali najti tam pivske bratce. In premnogokrat se je razvilo iz prosvetne prireditve pravo pijančevanje. Na prilično enak način se še danes končujejo v Katoliškem domu prireditve. Še dolgo v noč se sliši čudno petje in vpitje tistih, ki so bili preje pri igri. Vemo, da ni namen ne Orla niti Izobraževalnega društva, da se na tak način zaključujejo njih izobraževalno delo. Dvorana je pač v gostilni! Pač pa se čudimo, zakaj klerikalci tako besnijo proti res izobraževalnim prireditvam v šoli.

Iz brežiškega okraja. V neprecenljivo dobroto si štejejo pristaši SLS razne podpore, katere deli oblastni odbor za gnojnične jame. Če bi pa ljudje nekoliko natančneje premislili o oblastnih davkih, bi prišli do zaključka, da so pri teh silno na zgubi. Kmet, ki redi tri ali štiri glave živine in toliko prašičev, dobi podpore največ od 1000 do 1200 Din. Ako ima dotični kmet 20 do 25 hl vina, katerega mora prodati za 1 Din ceneje, ker se kupec izgovarja na oblastno trošarino, je pri tem kmet toliko na zgubi, da bi lahko zgradil dve gnojnični jami. Večinoma so dobivali podpore najhujši priganjači SLS, a plačajo tudi oni, ki jam sploh ne potrebujejo, ker morajo borih par hektolitrov prodati po sramotno nizki ceni, da s tem denarjem le za silo žive. Ker je danes vsa kmetska produkcija tako silno obdavčena, ni izključeno, da se zatrošarini še gnojnica, katero bo kmet iz tistih gnojničnih jam dobival. Gospodje, slanica bo padla in umorila sadike, katere rodijo tako neokusen sad.

Iz Gornjega grada. Preteklo nedeljo je bilo potom županstev pri cerkvah razglašeno, da se morajo prijaviti žepni vžigalniki v svrhu žigosanja in plačila takse. Kam plovemo — ljudje božji! Kaj vse si izmišlja vlada, da še globlje posega v žep ubogega kmeta in delavca! Gospodi v vladi je dobro znano, da brez vžigalnih sredstev narod ne more biti, zato so baš na nje naložili neznansko visoko takso. Od posojila, katerega so dali Švedi, da se more vlada še par tednov držati, imamo že tukaj posledice. Kje naj jemlje ubogi narod denar, to je pač Koroščevi vladi deveta briga. Kmetje-delavci-obrtniki! Zapomnimo si dobro, kdo sedi na vladi danes, ko se nas na vse mogoče načine odira in izmozgava, ker kakor je že navada, bodo klerikalci pri prihodnjih volitvah lagali, da niso oni prav nič tega zakrivali, ali da celo niso bili takrat v vladi. Naš poslanec Pušenjak sedi celo v finančnem odboru, zato je še v večji meri odgovoren za nečloveško lažemanje ljudstva. Res, prav ra-

NOVICE.

Hrvati se ne udeležijo glavne razprave proti morilecu Puniši Račicu, tako je sklenilo predsedstvo HSS. Ta svoj sklep utemeljuje predsedstvo HSS s tem, ker preiskovalni sodnik ni vodil preiskave tudi proti glavnim političnim in intelektualnim (duševnim) krivcem umora. Predsedstvo HSS izjavlja, da bi se morala voditi preiskava tudi proti bivšemu predsedniku parlamenta dr. Periču, bivšemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću, posl. Drag. Bojoviću ter proti ministru dvora Drag. Jankoviću. Predsedstvo HSS je pozvalo tudi družinske člane umorjenih poslancev, da se razprave ne udeležijo. Razprava se bo menda vršila koncem tega meseca.

Nettunske konvencije stopijo v veljavo 14. decembra t. l., to je mesec dni po izmenjavi potrjene pogodbe.

Vžigalniki in kresilni kamni. Kakor znano, je pod vlado dr. Korošca treba dati vse vžigalnike žigosati in pri žigosanju od njih plačati takso 50 dinarjev. Sedaj javljajo, da je rok za prijavo podaljšan do 15. decembra 1928. Kdor bi do takrat vžigalnika ali kremina ne prijavil, bo strogo kaznovan kot tiho-tapec.

Vžigalice smo zastavili za posojilo Švedom. Raznesle so se govorice, da bodo vžigalice podražili za 50 par pri škattli. Koliko je na tej govorici resnice, nismo mogli ugotoviti.

Razpis zdravniških služb. Oblastni odbor ljubljanske razpisuje službo okrožnega zdravnika s sedežem v Starem trgu pri Črnomlju. Mariborski oblastni odbor pa službo okrožnega zdravnika za Guštanj.

Zagrebska oblast pobira 5 Din trošarine na alkohol od hektolitrske stopnje. Špirit se vedno zaračunava kot 80%, zato se tam plača od 1 litra špirta le 4 dinarje trošarine, v Sloveniji pa 17 dinarjev.

Velika tatvina. V sredo 28. nov. ponoči so v Šmarjeti pri Novem mestu tatovi udrlji v trgovino g. Mole-ta in so odnesli deset tisoč dinarjev in veliko najboljšega blaga.

Italijansko nasilje. Zadnje dni so Italijani tako poostriili mere proti primorskim Slovencem, da jim ni več za prestatiti. Ustavili so zadnji slovenski list »Goriško Stražo«, proti uredniku dvignili obtožbo, aretirali so več kmečkih fantov in jih obtožili veleizdaje itd. Vse svoboščine so ukinjene, pouk v šolah je samo italijanski, celo verouk so v slovenščini odpravili. Naše ljudi pritiskajo na vse načine, da bi jih prisilili zapustiti svojo rodno grudo. Koroševa vlada pa vse to mirno gleda in je povrh sprejela celo Nettunske konvencije in ž njimi izročila še Dalmacijo in Slovenijo Lahom v roke.

Zopet požig na Bledu. To pot je zlobna roka podtaknila ogenj v gospodarskem poslopu Jožefa Pintarja. Poslopje je popolnoma pogorelo z vsem gospodarskim orodjem. Čudno je to, da zločinske požigalske bande ne morejo izslediti, ko že več let izvršuje svoje brezvestno delo po Gorenjskem.

Nesreča. V soboto dopoldne je v Minčnem pri Dolu pri Laškem 30-letni Ivan Ahčan šel gledat svoj gozd. Na sosedni parceli sta dva delavca sekala drevesa, pri čemur se je smreka naslonila na drugo še ne podžagano. Ravno, ko je prišel Ahčan do tega mesta, je nasekana smreka padla na tla in pri tem težko poškodovala Ahčana.

Mrtvec v vagonu. V vlaku, ki vozi iz Splita v Zagreb, je umrl v nedeljo delavec Anton Dvornik iz Splita. Peljal se je v zagrebško bolnico, a je med potjo umrl vsled močnih želodčnih krčev.

Angleški kralj na smrtni postelji. Zdravje angleškega kralja je v zadnjem času hitro hiral in na koncu je pritiskala še pljučnica ter močna oslabelelost srca. Vsak čas pričakujejo katastrofo. Oba kraljeva sinova, ki se mudita že dalj časa v Afriki, so brzojavno poklicali v London.

Strahovito neurje v Angliji in Franciji. Pretekli ponedeljek je razsajala strahovita nevihta v zapadni Franciji in Angliji ter na Atlantskem oceanu. Potopilo se je 21 parnisov in le malo moštva so mogli rešiti.

doveden sem kaj vse si bode ta gospod izmislil v zagovor za to nesrečno, ubogi narod uničujočo politiko. Zadnji čas je, da se nam odprejo oči, ker zna sicer biti prepozno. Ne verjemimo več praznim obljubam klerikalizma, ki nas vodi v našo lastno neizogibno pogubo. Dvanajsta ura za kmečki narod se bliža! Zdramimo se! Naženimo pri prvih volitvah roparje naših žepov, da nam ne prodajo še poslednjih hlači — Kmet.

Iz Luxemburga. Naš zvest pristaš Miha Žolger je odšel na Francosko za delom, kjer ga ni našel. Od tu je odpotoval v Luxemburg, kjer je delo takoj našel in dobro zasluži. Na Slovence je povsod naletel. Slovenci uživajo v onih krajih sloves kot marljivi in dobri delavci. Za delo jih podjetniki raje vzemo kot delavce drugih narodov. Ako potuje kdo v inozemstvo, naj posebno gleda, da bo imel vizume v redu za vse države kamor misli potovati. Na koncu dopisa pošilja tov. Žolger vsem bralcem »Kmetijskega lista« tople pozdrave.

Listnica uredništva. Ljubno v Sav. dolini. A. S. Profi tiskovnemu zakonu.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

PODLISTEK

Alfonz Komel:

Spomini.

»Živjo, oče Jure, ako bi ju vi ne ustrelili, bi šel jaz počakat to pasjo mrcino ter bi ji nasolil zrnja tja v rebra,« se razveseli učitelj.

Ive skoči k grmu, odmakne veje in ogleduje ubita psa. »Vedel sem, da sta Zidančeva, eden je Blažov, ta rujavi je pa Frančtov; kapitalna strela, oba sta zadeta v pleča.«

»Kaj srnjaka niste videli oče? Jaz bi ga lahko streljal in ubil, da ni bilo teh preklicanih psov,« pritakne učitelj ter si prižge cigareto ter sede na tram, ki je ležal ob poti.

»Videl sem ga, a je bilo že prepozno za strel, tudi sem se preveč razjezil na psa, na srnjaka sem bil skraj pozabil. Storil bi ne vem kaj, da sta tudi gospodarja teh psov kje blizu. No, za enkrat smo odpravili, skoraj sem pa bolj vesel psov, kakor srnjaka. Vi ne veste gospod učitelj, koliko škode sta mi naredila baš ta dva psa, da ne govorim o njih gospodarjih. Kaj se hoče, ko sem pa brez moči. Ako jih orožniki prav na licu mesta ne zasačijo, se jim ne more do živga. Pomislite, zadnjič so orožniki dva ujeli, eden je bil celo štirinajstleten smrkovec, a do danes ni bilo še čuti, da bi bila kaznovana. Sicer so jima pobrali puške, pri mladiču so jih našli kar tri in sedaj čakajo sodbe, ki je nikoli ne bo. Kajne, zares lepe razmere!«

»Pri Fricelnu so našli orožniki vse polno kož, pravijo, da celo od jelena,« pristavi še

zraven Ive, ki je iz dna duše sovražil oba divja lovca. »Tak red je pri naših sosedih in od ljudi slišim, da se zakupniki lova sploh ne brigajo za lov, ni jim mar, ako divji lovci vse potolčejo. Pa zakaj bi se sploh zanimali za lov, ko jih pa skoraj nič ne stane. Meni sicer ni podrobno znano, koliko plačujejo najemnine za lov, vem pa zagotovo, da je bil njihov lov zdražen še pred vojno ter da znaša zakupnina še danes samo par desetakov, in to za kompleks, ki našega petdesetkrat odtehta. No, da, gospoda že ve kako je pravi! Žalostno je le, da se udriha vedno po nas kmetih, češ, nismo pravi lovci, sploh, da nimamo smisla za lov. Pa vendar se dobi tudi med nami ljudi, ki bi lahko tekmovali z vsakim gospodskim lovcom, kar se tiče lovske pravičnosti; ravno tako je tudi mnogo onih »boljših«, ki so slabši, kakor vsak divji lovec. Vem, gospod učitelj, da ste tudi vi mojega mišljenja, poznam vas dobro, zato sem prepričan, da me ne boste sodili napačno, ko stresam te-le opazke.

Oni dan pa se je govorilo, da se je nekoč odpravljaj zakupnik sosednjega lova na lov, a ko je zvedel po »prijatelju«, da se odpravljajo tudi divji lovci, je ostal lepo doma. Drugi pot zopet, ko je njegov sin čakal srnjaka, mu pride nasproti divji lovec-domačin in se postavi ravno k istemu grmu, za katerega se je skril zakupnikov sin. Na ta način sta čakala oba, toda s to razliko, da je divji lovec čakal srnjaka, a zakupnik divjega lovca, da bi se — odstranil. Zakupnikov sin je imel moderno trocevko, divji lovec pa samico na »kapsel«. Škoda, da bi še več govoril, ko vse nič ne pomaga,« se je razvnel oče Jure, pri tem pa s palico neusmiljeno

sekal po bližnjem grmu, kakor da hoče pretepsti vse divje lovce.

Solnce se je v tem dvignilo že precej visoko, tudi vročina je jela pritiskati vedno bolj.

»Pojdimo do Vlaka, tam hočemo za-jutrkovati in si nekoliko odpočiti,« meni oče Jure ter vstane.

»Ti Ive, zavleci še ona dva psa med skale, bosta vsaj lisicam za priboljšek; da je v zimi, bi ju zastrupil.«

Ive hiti izvršiti očetovo povelje in zavleče oba psa par streljajev daleč v hosto.

Ko se vrne, se vsi trije oprtajo ter krenejo proti Vlaku, kamor dosepejo po dobri uri hoda. Tu se vstavijo v hladni senci, si razprtajo nahrbtnike, puške pa obesijo na vejo, ki jo je pripravil v ta namen oče Jure. Iz nahrbtnika vzame vsak svojo malico, se vleže v mehki mah in miza je bila kmalu gotova. Ker so naši lovci utrujeni, s slastjo uživajo skromno jed, ki jo zalivajo s hladno studenčnico.

»Vi, oče, ste gotovo že precej srniakov spravili na oni svet?« vpraša učitelj Hostarja, masteč se s precej debelo klobaso.

»Sem jih, gotovo sem jih, a zadnja leta jih nisem dosti; nimam več onega veselja, kakor pred vojno, sploh pa tudi ni več divjadi. Ko sem bil še mlad, tedaj je bilo mnogo več divjačine kakor sedaj. Nikoli nisem šel skozi gozd, da ne bi videl srnjadi ali jelenjadi, da celo po več kosov skupaj. Zadnja leta se je pa vse nekam uničilo, deloma po volkovih, a največ še po divjih lovcih. Kjer je bilo prej po deset do dvanajst kosov, opaziš sedaj po dva, tri. Košut in jelenov pa sploh ni več v našem kraju.« (Dalje prihodnjik.)

Razglas. Zupanstvo mestne občine Kamnik razglasa, da se bodo prihodnje leto (1929) vršili sejmi vsak drugi torek v mesecu. Kramarski in živinski sejmi v l. 1929: 8. januarja, 12. marca, 11. junija, 13. avgusta, 8. oktobra, 10. decembra. Živinski sejmi: 9. aprila, 14. maja, 9. julija, 10. septembra, 12. novembra. Ako pade sejmski dan na praznik, se vrši dotični sejem prvi prihodnji delavnik.

Bolgariji preti državljanska vojna. Macedonska organizacija je pričela zadnje čase razvijati nenavadno nasilje nad pristaši ubitega generala Protogerova, bivšega vodje Macedoncev. Ne mine skoro dneva brez kakega atentata ali uboja. Sama bolgarska vlada je glede macedonske organizacije in njenega postopanja razdvojena. En del je za najostrejšo borbo proti organizaciji, drugi del vlade na čelu z vojnim ministrom Vlkovom jo pa ščiti in zagovarja. Na pritisk inozemstva se je vlada odločila z oboroženo silo preprečiti nasilja macedonske organizacije. V to svrhu je odposlala večje število vojaštva v Petrič, kjer se nahaja glavni tabor makedonstvujočih. Ljudstvo beži na vse strani iz onih krajev, kjer so zbrani Macedonci.

Bombni atentat v sobi grškega društva v Londonu se je izvršil pred par dnevi. Eksplozirali sta dve bombi ravno v trenutku, ko je bila soba polna članov društva. Vsi so bili težko ranjeni, a dvorana popolnoma razrušena.

Pred poroto ustreljen. Te dni se je zagovarjal pred praško poroto mladi arnavt Alcibijad Bebi, kateri je lansko leto ustrelil v Pragi albanskega poslanika Cena-bega. Porotni obravnavi je prisostvovalo večje število Albancev, med katerimi je bil tudi sluga bivšega poslanika Cena-bega. Kar naenkrat je med krajšim odmorom razprave planil Vucirna, tako se je sluga pisal, v sodni dvorani pred morilca Bebija in ga s sedmimi streli na mestu ubil. Nabito polna sodna dvorana je bila na mah izpraznjena in porotniki so zbežali na vse strani.

Črna roka. V Vrhu v Banatu se je pojavila izsiljevalna tolpa, ki pošilja meščanom grozilna pisma. Isiljevalci so od posameznih meščanov zahtevali večje vsote. Pisma imajo na mesto podpisa narisano črno roko. Naslovljencem isiljevalci groze s smrtjo, če ne dobe od njih v določenem času zahtevanega denarja. Grozilno pismo je dobil med drugimi tudi državni pravdnik dr. Isa Agular. Od tega »črna roka« zahteva 200.000 Din. Nadalje zahteva »črna roka« od trdnice Valentin Neukomm 100.000 Din. V vsakem pismu je določen tudi čas in kraj, kjer naj se zahtevana vsota odda. Policija sedaj išče predrzne isiljevalce.

General se je zgubil. Predlanskim je poslal neki general svojega sinčka v zagrebško bolnico. Po ozdravljenju so sinčka iz bolnice odpustili, generalu pa poslali račun. Toda med tem je bil general premeščen in bolnica se je obrnila na domovinsko občino generala, da bi zvedela njegov naslov. Ta je odgovorila, da biva general stalno v Beogradu. Tedaj se je bolnišnična uprava obrnila z natančnim popisom generala v Beograd. Beograjska občina pa na dvakratno vprašanje ni mogla najti iskanega generala in bolnica še danes ne more najti generala, da bi mu predložila račun.

Zločin blazneža. V nekem ameriškem mestu je živel 18-letni William C. Hess, znan kot praznoverju podvržen mladenič. Vdrl je v stanovanje 59-letnega farmerja Nelson Reh-meyerja in zahteval od njega, da si pusti odrezati šop las, češ da trpi njegova rodbina pod prokletstvom, a rešiti jo je mogoče samo s farmerjevimi lasmi. Ker se je farmer upiral, ga je mladenič privezal na stol in ga do nezvesti pretepel. Nato ga je polil s petrolejem in zažgal. Policija je morilca takoj aretirala.

TEDENSKI KOLEDAR.

9. decembra, nedelja: Leokadija.
10. decembra, ponedeljek: Judita.
11. decembra, torek: Damaz.
12. decembra, sredo: Maksencij.
13. decembra, četrtek: Lucija.
14. decembra, petek: Spiridijon.
15. decembra, sobota: Kristina.

SEJMI.

9. dec.: Mokronog, Buče, Vreńska gorica.
10. dec.: Litija, Sv. Jurij ob juž. žel.
11. dec.: Metlika, Novo mesto.
13. dec.: Gor. Logatec, Mengeš, Radovljica, Studenice, Jurkloster.
14. dec.: Mišji dol.
15. dec.: Žirovnica.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-58
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276—
1 ameriški dolar	Din	56-88
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Strahovit potres v Južni Ameriki. V Južni Ameriki je nastal 1. decembra silen potres. Ker so bile vse telefonske in telegrafске zveze pretrgane, še ni bilo mogoče dobiti točnih podatkov o obsegu katastrofe. Znano je le, da je več mest popolnoma porušeni. V mestu Talca je pod ruševinami zgubilo življenje več sto ljudi. Na več krajih je zemlja široko razpokana in iz razpok uhajajo strupeni plini in goreča lava. Na potresnem ozemlju sta se pojavila dva nova ognjenika, iz katerih se vali gost dim in celi potoki lave. Potresno ozemlje je zelo široko in se razteza čez polovico Južne Amerike.

Japonska gradi največje bojne ladje na svetu. Prva bo spuščena v morje še ta mesec, a ostalih 24 bo izgrajenih tekom prihodnjih par let.

Še kratek čas, sicer bo prepozno. Knjige Kmetijske Matic so skoro dogotovljene, a mnogo starih naročnikov in tudi poverjenikov se še ni odzvalo našemu pozivu. Letošnje knjige, ki bodo izvanredno lepe in obširne, so tiskane le v malo večjem številu, kakor je število prijavljenih naročnikov. Dolžnost odbornikov naših krajevnih organizacij, njenih zaupnikov ter sploh vseh pristašev kmečkega gibanja je, da se sedaj takoj pobrigajo za čim večje število naročnikov Kmetijske Matic! Na preganjanje in zlasti na prizadevanje kmečkih nasprotnikov, da bi še naprej obdržali našega kmeta v temi neizobraženosti in ga nato kot krotko jagnje strigli, odgovorimo z širjenjem prave kmečke izobrazbe! Zato nabirajmo naročnike za Kmetijsko Matico! Najboljši poverjeniki, ki bodo nabrali največ naročnikov, bodo dobili nagrade.

Moko, krmila in vseh vrst špacerijo

kupiš najbolje

pri Ivan Kralj prej Spreitzer-Tavčar

Stari trg 30.

Za Božič izjemno ugodne cene!

Otvoritev mlekarско-sirarskega tečaja na obl. specialni kmetijski šoli za mlekarstvo v Skofji Loki. Uprava oblasne specialne šole za mlekarstvo v Skofji Loki javlja tem polom, da se otvori na oblasni specialni kmetijski šoli za mlekarstvo v Skofji Loki (Slovenija) dne 10. januarja 1929 nov desetmesečni odnosno celoletni mlekarско-sirarski tečaj. Strokovni pouk na šoli je teoretičen in praktičen. Teoretični pouk obsega 15 predmetov, med njimi 10 strogo strokovnih predmetov (iz mlekarstva) in iz splošno kmetijske stroke. Obiskovalci mlekarско-sirarskega tečaja v Skofji Loki uživajo na mlekarški šoli poleg

strokovnega pouka tudi vso oskrbo v internatu za vodo, zdravniško pomoč in zdravila v slučaju bolezni, so zavarovani proti morebitnim nezgodam v obratu in prejmejo tekom učne dobe še 1 par močnih čevljev, 2 beli bluzi in 4 bele predpasnike za delo. — Vzdrževalnina na zavodu znaša na mesec 750 Din, šolnina pa za ves tečaj 1000 Din. Vzdrževalnino in šolnino je plačati vnaprej pri blagajni specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Skofji Loki v dveh obrokih in sicer 1. obrok do 10. januarja in 2. obrok do 10. junija 1929. Prosilci ljubljanske oblasti so oproščeni plačevanja šolnine; plačevanja vzdrževalnine pa jih lahko oprosti deloma ali pa popolnoma ljubljanski oblasni odbor. Prosilci izven ljubljanske oblasti pa plačujejo šolnino in vzdrževalnino ali sami ali pa so štipendisti svojih samoupravnih teles odnosno ministrstva za poljedelstvo in vode. Ljubljanski oblasni odbor jih eventuelno tudi lahko oprosti od plačevanja šolnine (1000 Din). — Sprejemni pogoji so ti-le: 1. Državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. 2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. (Prosilci z dokazano daljšo prakso v mlekarstvu, dalje prosilci absolventje kmetijskih šol in odlični učenci osnovnih šol uživajo prednost pri sprejemanju. 3. Starost nad 17 in ne preko 25 let. 4. Moralna neoporečnost. 5. Pri nedoletnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekarско-sirarskega tečaja v Skofji Loki. 6. Popolno fizična usposobljenost; predvsem se zahteva, da prosilci ne boleajo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni. Prosilci, ki se hočejo vzdrževati iz lastnih sredstev, naj vložijo najkasneje do 29. decembra 1928 prošnje za sprejem na mlekarско-sirarski tečaj neposredno pri upravi oblasne specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Skofji Loki. Prosilci pa, ki si obetajo podporo od samoupravnih oblasti odnosno od ministrstva za poljedelstvo in vode, naj vložijo prošnje za sprejem posredno preko svojih oblasnih odborov odnosno ministrstva za poljedelstvo in vode. Prosilci si morajo torč oskrbeli izjavo navedenih oblasti in ministrstva za poljedelstvo in vode, s katero se te oblasti zavezujejo plačevati šolnino in vzdrževalnino za svoje prosilce. Uprava specialne kmetijske šole za mlekarstvo izbere končno iz vseh na ta način dospelih prošenj za sprejem 15 mest in obvesti o tem zadevne oblasne odbore in ministrstvo za poljedelstvo in vode ter sporoči sprejem učencem sprejem na mlekarско-sirarski tečaj neposredno na njihov naslov. Vsem prošnjam za sprejem je priložiti: 1. Domovnico. 2. Zadnje šolsko izpričevalo in eventuelno potrdilo o praksi v mlekarstvu. 3. Rojstni in krstni list. 4. Navedeno spričevalo. 5. Dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekariske šole. 6. Zdravniško spričevalo s klavzulo, da prosilci ne boleajo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni. 7. Izjavo, da hočejo plačevati šolnino in vzdrževalnino. (To izjavo lahko zabeležijo tudi na dovoljenju staršev za obisk mlekarско-sirarskega tečaja.) Štipendistom samoupravnih teles ali ministrstva za poljedelstvo in vode zabeležijo to izjavo v prošnjo za sprejem njihovi oblasni odbori odnosno ministrstvo za poljedelstvo in vode. 8. Spričevalo o uboštvu, podpisano po pristojni davčni oblasti, odnosno davčnem uradu. Na prošnjah prosilcev mora biti točno navedeno njih sedanje bivališče. Točnejša določila o strokovnem pouku, sprejemnih pogojih in življenju v internatu obsega prospekt in učni načrt za specialno kmetijsko šolo za mlekarstvo v Skofji Loki, s katerim razpolagajo vse samoupravne oblasti in ministrstvo za poljedelstvo in vode.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.

Žitni in drugi pridelki:			
plavica	1 q	300—	do 305—
ra	1 q	300—	do 325—
ječmen	1 q	300—	do 325—
oves	1 q	290—	do 320—
proso	1 q	250—	do 300—
koruza (nova, sušena)	1 q	300—	do 310—
ajda	1 q	250—	do 300—
fišol, ribničan	1 q	600—	do 850—
krompir	1 q	125—	do 200—
Seno in slama:			
sladko seno	1 q	150—	do 160—
kislo seno	1 q	75—	do 120—
slama	1 q	60—	do 75—
Goveja živina:			
voli I.	žive teže 1 kg	8-25	do 8-50
voli II.	žive teže 1 kg	7—	do 8—
voli III.	žive teže 1 kg	5-50	do 6-75
teleta	žive teže 1 kg	10—	do 11—
Prilipi:			
6-8 tednov stari	komad	200—	do 300—
3-4 mesece stari	komad	350—	do 450—
5-7 mesecev stari	komad	480—	do 560—
debeli	žive teže 1 kg	10—	do 12-50
debili	mrtve teže 1 kg	16—	do 18—
Perutnina:			
piščanec	komad	10—	do 35—
koka	komad	28—	do 40—
Mleko, maslo, sir, jajca:			
mleko	1 lit.	2-50	do 5—
smetana	1 lit.	12—	do 16—
čajno maslo	1 kg	48—	do 65—
surovo maslo	1 kg	40—	do 41—
bohinski sir	1 kg	28—	do 32—
sirček	1 kg	8—	do 10—
jajca	komad	1-50	do 2—
Kulivo:			
trda drva	1 m ³	125—	do 160—
mebka drva	1 m ³	60—	do 120—

Ptuj. — III. oblastna vinska razstava in vinski sejem v Ptuj se vrši v dneh 3., 4. in 5. marca 1929. Ker je letošnja vinska letina izpadla kvantitativno in pri poznih trgatvah tudi kvalitativno prav ugodno, bo ta razstava brez dvoma nudila vsem zanimancem veliko izbero dobrega vina po zmerih cenah.

Žepni kmetijski koledar za l. 1929 je že izšel v novi redakciji. Gledalo se je na to, da bo kar najbolj poraben za dnevne potrebe. Že prihajajo priznanja, da je ta žepni koledar prav zares dober. Tako nam piše med drugimi tov. Bučar iz Kostanjevice sledeče: Koledar, ki mi ga je poslala »Kmetijska tiskovna zadruga«, je prvi praktični kmetijski koledar po vojni. Knjigovodstvo zaenkrat popolnoma zadostuje in nadomestila 1927. leta od »Kmetijske družbe« izdani gospodarski zapišnik, ki ga potrebujejo ekonomski. — Na

res pravilnem izboljšanju koledarstva Vam moram šestiti in le škoda, da urednik ni naveden. — Tovarši! Naročite si takoj po dopisnici »Žepni kmetijski koledar za l. 1929« pri »Kmetijski tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7.

Zbirka zakonov za upravno službo. — Izdaja dr. Otmarja Pirkmajerja. 1. zv.: Zakon o posesti in nošenju orožja, njegova razlaga in tožadveni pravilniki ter zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Samozaložba. Komisijska prodaja Tiskovne zadruge v Ljubljani. Strani 221. Cena v platno vezani knjigi Din 65.—, poštnina Din 2.—. — Sedaj je izšel prvi zvezek Zbirke zakonov za upravno službo in sicer Zakon o posesti in nošenju orožja, pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izvajanju in prodaji orožja in streliva ter zakon o zaščiti varnosti in reda v državi. Posamezni členi zakona so dobili po pisu,

ki je na ustvarjanju zakona sam sodeloval ter imel priliko v podrobnosti spoznati voljo zakonodavca, obširna pojasnila, tako da bo ostalo pri praktični uporabi zakona glede njegovih določb le malo dvomov ali nejasnosti. Ta komentar ima svojo neprecenljivo vrednost v tem, da bo omogočil enakomerno uporabo zakonskih določb na praktične slučaje in to v duhu zakona samega ter bo na ta način preprečeval samovoljo posameznih organov, njim samim pa pomagal iz marsikake zadrege, dajajoč jim jasna navodila in točna pojasnila. Nabavo te knjige priporočamo zlasti organom političnih oblasti in občinam, sodnikom, odvetnikom, vsem organom javne varnosti in drugim interesentom. Drugi zvezek, ki v kratkem izide, bo obsegal zakon o državljanstvu, tožadveni pravilnik in komentar. Zbirka se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI in
KOLESA so:

„Gritzner“
in „Adler“

za dom, obrt in industrijo, v raznih
opremah. — Istotam švicarski
pletilni stroji „Dubled“.
Pisalni stroji „Urania“.
Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodl.

Vodja za trgovino

s kmetijskimi potrebščinami se išče za
večjo gospodarsko korporacijo v Ljubljani.
Predpogoj višja trgovska izobrazba in več-
letna praksa. — Istotam se sprejme

trgovski pomočnik

s primerno trgovsko izobrazbo in prakso s
kmetijskimi pridelki. Lastnoročno pisane
prošnje z navedbo dosedanjega službovanja
in plačilnih zahtev je vložiti do 15. decem-
bra t. l. na: Poštni predal št. 133 Ljubljana.

Sljajen zaslužek za vsakega!

Din
50 razglednic za 15
100 razglednic za 25
500 razglednic za 100
1000 razglednic za 150
50 različnih detektiv-
skih in pustolovnih ro-
manov za 60 Din raz-
pošilja E. KRIZMAN,
Ljubljana. Poštni pre-
dal števil. 172.

Naročajte
Kmetijski
koledar!

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najsta-
rejši slovenski kmetijski koledar,
koji je bil že od naših pradedov
najbolj vpoštevan in je še danes
najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po
bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in
najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Slo-
veniji in stane 5 Din. Kjer bi jo
ne bilo dobiti, naj se naroči po
dopisnici pri:

J. Blasnika nasl.
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, Breg 12

L. MIKUS
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

DEŽN
IKI

Na malo!

Na veliko!

Ostanovljeno
1839

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

Velika zaloga

SUKNENEGA BLAGA

za moške in ženske obleke. — Lepa
izbira svilenih rut in šerp. — Krojači
in šivilje, pišite po vzorec!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

predaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo!

Premog, domači in inozemski za do-
mače kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 15/L

la portland-cement

v papirnatih in juta-vrečah
vedno v zalogi najceneje pri

»EKONOM«

Osred. gosp. zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogel Pred škofijo 1, nasproti magistratu)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pism, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.